

Artrose bij de kat

Wist u dat **20 tot 90 procent** van de katten artrose heeft?(1)
Dit zijn 572 duizend tot 2,3 miljoen katten in Nederland.
Veel katten lopen onopgemerkt en onbehandeld rond. Dit komt omdat eigenaren **artroseklachten** vaak niet herkennen.

TEKST TESSA LOUWERENS | FOTO MORGUEFILE

Tijdens de lezing 'Artrose bij de kat', georganiseerd door het Medisch Centrum voor Dieren (MCD), ging orthopedisch specialist Roelof Maarschalkerweerd dieper in op de symptomen, diagnostiek en behandeling van artrose bij de kat. Ook vertelde hij over een nieuw hulpmiddel: de kattenartrosetest.

Artrose

Artrose is slijtage van het gewricht, waarbij kraakbeen sneller wordt afgebroken dan het wordt aangemaakt. Naast kraakbeenverlies treden er ook veranderingen op in het gewrichtskapsel en het omliggende botweefsel. Er zijn twee vormen artrose. De eerste is de primaire (idiopathische) artrose, deze is vooral gerelateerd aan ouderdom. Daarnaast is er de secundaire artrose, ten gevolge van trauma of andere aangeboren dan wel verkregen aandoeningen. Bij katten wordt artrose vooral gezien in de wervelkolom en de ledematen (met name elleboog, knie- en heupgewricht). Ongeveer 32 procent van de katten heeft artrose in de rug, 40 procent heeft het in de ledematen en de overige 28 procent heeft het in beide.

Symptomen

Roelof wijst erop dat artrose bij de kat uniek is. "Een kat is geen kleine hond, en we moeten met andere ogen kijken als we artrose willen herkennen." Bij de hond is startkreupelheid een belangrijk symptoom, maar slechts 4 tot 17 procent van de katten met artrose loopt kreupel.

Opvallend voor katten met artrose zijn de gedragsveranderingen. De bewegelijkheid neemt af: de kat kan moeilijker springen, heeft een stijve loop of gebruikt de kattenbak minder (onzindelijkheid kan dus ook een signaal zijn). Daarnaast kunnen de dieren humeurig zijn en slapen ze veel. Verder poetsen ze zich slecht of gebruiken ze de krabpaal niet meer. "Veel van

.....
Slechts 4 tot 17 procent van de katten met artrose loopt kreupel
.....

deze symptomen worden echter ook gezien bij een kat op leeftijd", zegt Roelof, "en de eigenaar legt vaak niet direct de link met pijn."

Diagnostiek

Het lastige bij artrose is dat de klachten vaag zijn. Als diagnostisch hulpmiddel heeft het MCD de kattenartrosetest ontwikkeld. Afhankelijk van de uitslag van deze online test, kan worden besloten de kat nader te onderzoeken. Monsteren is bij de kat vaak lastig en het kan daarom nuttig zijn de eigenaar te vragen thuis een kort filmpje te maken. Maar zoals eerder al is opgemerkt, loopt het grootste deel van de katten met artrose niet kreupel.

Het lichamelijk onderzoek kan het best zittend worden uitgevoerd: de kat in zijligging brengen, zoals bij het orthopedisch onderzoek van de hond gebruikelijk is, zal er meestal toe leiden dat de kat niet verder wil meewerken. Een ander probleem bij het lichamelijk onderzoek is dat pijn bij de kat geen goede indicator blijkt voor artrose. Roelof: “Omdat artrose bij de kat vaak op meerdere plekken in het lichaam voorkomt, is het letterlijk moeilijk de vinger op de zere plek te leggen. Ook kunnen katten soms ‘ontploffen’ als er op een pijnlijke plek wordt gedrukt, wat verder onderzoek onmogelijk maakt.”

Röntgenfoto's zijn voor de diagnostiek van artrose bij de kat helaas van beperkte waarde. Roelof laat tijdens de presentatie diverse röntgenfoto's zien. Opvallend is dat het röntgen-

beeld in veel gevallen normaal toont, terwijl de pathologie toch zeer afwijkend is.

Therapie

Artrose is weliswaar niet te genezen, maar met een goede behandeling kan de levenskwaliteit van de kat aanzienlijk worden verbeterd. Omdat artrose vaker wordt gezien op oudere leeftijd, is het noodzakelijk voor aanvang van de behandeling eerst bloedonderzoek te doen naar veel voorkomende ouderdomskwalen die interfereren met de artrosetherapie zoals nierziekte, suikerziekte en afwijkende schildklierfunctie. Ook is het wenselijk de bloeddruk te laten bepalen. Artrosetherapie is maatwerk volgens Roelof. “Het behandelplan is vaak een combinatie van meerdere methoden. Elk met zijn voor- en nadelen.”

Mogelijk de belangrijkste behandeling bij artrose is het geven van pijnstillers en ontstekingsremmers. Meloxicam is de enige NSAID die bij de kat langdurig gebruikt mag worden. “Er zijn ook andere pijnstillers die bij de hond en de mens worden voorgeschreven en een deel van deze medicijnen kan ook voor de kat worden gebruikt”, vertelt Roelof, “echter er is nog onvoldoende wetenschappelijk bewijs voor de werking en ze zijn niet geregistreerd.”

Bij de hond is een gezond gewicht essentieel bij de behandeling van artrose. Maar slechts 14 procent van de katten met artrose is te dik. Hoewel er bij de kat geen wetenschappelijke relatie is ontdekt tussen overgewicht en artrose, vormt afvallen een belangrijk onderdeel van de behandeling.

Aangepaste voeding kan ook deel uitmaken van de therapie. Het gaat dan vooral om omega 3-rijke voeding, met de juiste verhouding aan omega 3- en omega 6-vetzuren. Roelof: “Bij kat-

.....

Lichaamsbeweging heeft bij katten grote invloed op de klachten

.....

ten is er slechts één studie gedaan op dit gebied. Die liet wel een positief effect zien, maar dit was vooral gebaseerd op subjectieve observaties.

Over de effectiviteit van voedingssupplementen zoals glucosamine, chondroïtine en collageen type II bij de kat, is nog weinig bekend.”

Lichaamsbeweging heeft bij katten met artrose grote invloed op de klachten. Het is niet alleen goed voor de gewrichten, door meer te bewegen voelt de kat zich ook minder gestrest. Verder kan het helpen de leefomgeving aan te passen om het de kat gemakkelijker te maken. Denk bijvoorbeeld aan: trappetjes, een horizontale krabpaal of een kattenbak met een lage instap. Pijnperceptie en -gewaarwording worden direct beïnvloed door stress. Het is dus belangrijk stress zoveel mogelijk te reduceren, bijvoorbeeld door verstoppelken en feromonen aan te bieden. Ook aaien werkt stressverminderend. Een kitten als speelkameraad voor een oude kat is over het algemeen geen goed idee.

Behandeling met intra-articulaire injecties (corticosteroiden, hyaluronzuur, autoloog geconditioneerd plasma (ACP) of stamcellen) lijkt effec-

tief. Maar in de praktijk is dit lastig, omdat bij katten niet altijd duidelijk is welke gewrichten zijn aangedaan of dat er wellicht sprake is van een rugprobleem.

Een operatie is ook mogelijk. “Voor katten bestaan er totale heupprotheses”, vertelt Roelof, “maar dit wordt in Nederland nog niet toegepast. Meestal wordt gekozen voor een femurkop-hals resectie. Als laatste redmiddel kan ook een arthrodesse worden uitgevoerd. De kat blijft mank, maar is pijnvrij.” Verder kunnen katten volgens hem ook baat hebben bij fysiotherapie, voor pijnbestrijding of als onderdeel van de revalidatie.

Kansen

In het eerste jaar bezoekt 83 procent van de kitten-eigenaren de dierenarts, het jaar erop is dat nog maar 53 procent. Eigenaren geven als belangrijkste reden, dat hun kat gezond is. Toch blijkt uit de cijfers dat 61 procent van de katten ouder dan zes jaar lijdt aan artrose. Bij katten boven de veertien jaar is dit zelfs 82 procent (2). Roelof: “De kattenpopulatie vergrijsst en er komen naar verwachting meer artrosepatiënten bij. Maar eigenaren herkennen artroseklachten vaak niet. De kattenartrosetest kan hier uitkomst bieden.”

Daarnaast is het voor eigenaren soms lastig met de kat op spreekuur te komen. Er zijn gelukkig diverse manieren om deze drempel te verlagen. Denk bijvoorbeeld aan een katvriendelijke praktijk, een apart kattensprek uur of mandtraining voor kittens.

Momenteel zien dierenartsen nog niet zoveel katten met artrose op het spreekuur. Hopelijk is het met bovenstaande informatie makkelijker katten met artrose te herkennen. De belangrijkste stap is eigenaren bewust te maken van het probleem, zodat in de toekomst meer katten geholpen kunnen worden. ●

Bronnen:

1. Bennett et al: Osteoarthritis in the cat. Journal of Feline Medicine and Surgery 2012, 14 no. 1 65-75.
2. Slingerland LI, Hazewinkel HAW, Meij BP, Picavet P, Voorhout G: Cross-sectional study of the prevalence and clinical features of osteoarthritis in 100 cats. The Veterinary Journal 2011, 187 (3): 304-309.

Meer informatie over de kattenartrosetest en hoe u deze kunt integreren in uw website, vindt u op de TvD-website (<https://www.knmvd.nl/actueel/Tijdschrift-voor-Diergeneeskunde>).

RENAL PROGRAMMA

Tras la diagnosi veterinaria

di insufficienza

renale, il veterinario consiglia di integrare

✓ l'assunzione di nutrienti

per controllare i livelli

✓ di creatinina e azoto ematico

in modo da ridurre il carico

✓ sui reni. Il risultato è un

dieta bilanciata in modo da ridurre

PIÙ BENESSERE IN CILE DETAIL